

مقایسه تأثیر کلونیدین و پروپرانولول در پیشگیری از تغییرات همودینامیک پس از الکتروشوک درمانی

دکتر احمد مرادی*، دکتر میسور البعلبکی*، دکتر مریم داودی*

دریافت: ۸۷/۹/۸، پذیرش: ۸۸/۵/۷

چکیده:

مقدمه و هدف: الکتروشوک درمانی روش درمانی اجتناب ناپذیر در بسیاری از بیماران روانپزشکی می باشد. در حین الکتروشوک درمانی تغییرات همودینامیک شدیدی ایجاد می شود که می تواند باعث عوارض خطرناکی به ویژه بر روی سیستم قلبی عروقی گردد. این تغییرات همودینامیک به خصوص در افراد مسن با بیماریهای زمینه ای قلبی می تواند منجر به اختلال ریتم قلب، ایسکمی و انفارکتوس قلبی گردد. مطالعه حاضر با هدف مقایسه تأثیر کلونیدین و پروپرانولول در تعدیل تغییرات همودینامیک پس از الکتروشوک درمانی انجام گردید.

روش کار: این مطالعه از نوع کارآزمایی بالینی دو سو کور قبل و بعد شاهد دار می باشد که بر روی ۳۱ نفر از بیماران ASA I و II بستری در بخش روانپزشکی بیمارستان سینای همدان که نیاز به الکتروشوک درمانی داشتند، انجام شد. به منظور افزایش دقت مطالعه و حذف فاکتورهای فردی مؤثر بر متابولیسم دارو، بیماران انتخاب شده در ۳ نوبت مجزا و به فواصل ۴۸ ساعت، الکتروشوک درمانی دریافت کردند و دو ساعت قبل از هر بار شوک یکی از داروهای کلونیدین (۰/۲ میلی گرم) پروپرانولول (۴۰ میلی گرم) و پلاسبو (ویتامین C) به صورت خوراکی به آنها تجویز شد. و پس از هر الکتروشوک، شاخصهای همودینامیک شامل فشار خون سیستولیک، دیاستولیک، فشار متوسط شریانی، تعداد ضربان قلب و RPP (حاصلضرب فشار خون در ضربان قلب) در ۵ نوبت (بلافاصله قبل از شوک بلافاصله بعد از شوک و در دقایق یک، پنج و ده دقیقه پس از شوک) اندازه گیری و همراه نوار قلبی آنها در فرم اطلاعاتی مربوط به هر بیمار ثبت و با استفاده از نرم افزار SPSS9، تحلیل گردید.

نتایج: یافته ها نشان داد که تجویز دارو در تعدیل تغییرات همودینامیک مؤثر بوده و در گروه پروپرانولول اندکسهای همودینامیک از ثبات بیشتری برخوردار هستند بطوری که میزان فشار خون سیستولیک، دیاستولیک و متوسط و نیز ضربان قلب و اندکس RPP به شکل معنی دار ($P.V < 0.001$) پائین تر بوده و در پاسخ به الکتروشوک کمتر افزایش یافته است. همچنین میزان بروز آریتمی در دو گروه برابر (۶/۵ درصد) و نسبت به گروه شاهد (۴/۸ درصد) بسیار کمتر بوده است ($P.V < 0.001$). **نتیجه نهایی:** به طور کلی می توان نتیجه گرفت که میزان بروز تغییرات همودینامیک و آریتمی به دنبال تجویز دارو (پروپرانولول یا کلونیدین) در مقایسه با دارونما کمتر بوده و بین دو دارو، پروپرانولول نسبت به کلونیدین توانایی بیشتری در پیشگیری از تغییرات همودینامیک پس از الکتروشوک درمانی داشته و استفاده از آن جهت جلوگیری از این تغییرات توصیه می شود.

کلید واژه ها: الکتروشوک / تغییرات همودینامیک / پروپرانولول / کلونیدین

مقدمه:

بیماران روانپزشکی می باشد و گاهی یک نقش حیاتی در بعضی از بیماران دارد. بر اساس معیارهای انجمن روانپزشکی آمریکا این عمل یک روش انتخابی در بیماران با افسردگی شدید است که به درمان دارویی جواب نداده اند یا بیمارانی که مصرف آنتی سایکوتیکها برای آنها

الکتروشوک درمانی (Electro Convulsive Therapy)، یک جریان مداوم الکتریکی است که با تحریک سلولهای مغزی باعث بروز تشنج به صورت تونیک کلونیک می گردد (۱). ECT یک روش درمانی اجتناب ناپذیر در بسیاری از

* استادیار گروه بیهوشی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی همدان (Dr.MORADI_46@yahoo.com)